

Quanh Núi Bánh Chưng Tết; Cúng Tết Niên

Cúng Tết Niên

Sau một năm làm ăn vất vả, ngày cuối cùng của năm âm lịch là ngày để nghỉ ngơi và nhìn lại những thăng trầm của những ngày đã qua. Ngày này được gọi là ngày Tết niên. Trong ngày Tết niên, mọi người trong gia đình sẽ sửa soạn, quét dọn, trang trí lại nhà cửa, đón năm mới. Cùng với đó, mọi gia đình người Việt sẽ chuẩn bị một mâm cỗ cúng Tết niên.

Ngày Tết niên, mọi việc quan trọng chuẩn bị cho Lễ Tết Nguyên Đán gần như đã hoàn tất những thủ tục thì ai cũng tết bố t và rết nhieu công việc nh, cng gng chun b cho mt nm mi trn vn, chu dao. Tuy vy, nhng ngoi ch ch t trong gia đình vn không bao gi sao nhng vic cúng tết niên.

T sáng sớm, người phn trong gia đình lo làm cỗ cúng. Mâm cỗ thường phải đầy đủ các món, các hàng để di n mn, chay, th hi n đ c s phong phú trong để sng hàng ngày của nhân dân ta. Người đàn ông trẻ c t trong gia đình sẽ sửa soạn n thi t, thăm m r i tr v làm lễ cúng Tết niên.

Bà a cảm thấy niềm làm việc nhàn nhàn hân hoan ngày Tết. Trong bà a cảm thấy niềm, tết cổ truyền thành viên trong gia đình đều có mặt đông đủ, người ta nói nhiều chuyện vui vẻ đã qua, đồng viên nhau cùng, tở nên mặt không khí gia đình đầm ấm trong những ngày se se lạnh.

Mâm cỗ cúng Tết niên thi đi đi

Ngày nay, không chỉ trong gia đình mà cúng Tết niên và ăn Tết niên. Rất nhiều các quan, các nhóm họ cũng tổ chức cúng Tết niên và mặt Tết niên, Tết năm cũ. Tết niên cũng được hiểu rằng hân, ngày ăn Tết niên cũng không chỉ là ngày cùng gia đình năm nay, mà là những ngày giáp Tết, khi các quan bắt đầu đi công việc.

Quanh Núi Bánh Chưng Tết

Ngày Tết cổ truyền, nhà nhà ai cũng lo toan sắm sửa đón Tết sao cho thật tốt đẹp. Đặc biệt đi với người miền Bắc, món bánh chưng luôn là đặc sản đặc biệt trong chuỗi câu chuyện Tết nhất đang diễn ra rộn ràng.

Người lớn hay trẻ em, năm nay nhà làm nhiều bánh chưng hay ít? Gói sắn hay muối? Nhân bánh thế nào? Trẻ con thường quan tâm xem chúng có thể được tham gia gói bánh không, và số lượng bánh chưng chúng ta nên gói là bao nhiêu gói xinh xinh, gói rồi luộc, rồi chờ đợi đến lúc chín...

Gói bánh chưng

Trong tết cổ các khâu tổ chức lá, đo đạc khuôn, chuẩn bị gói cho đến khi hoàn tất, trẻ con bao giờ cũng thích nhất khâu gói và trông nồi bánh. Trẻ quê, mặt gia đình thường gói nhiều bánh, cho

vào mặt cái nåi lån, chåt cåi đun thåu đåm, đån sáng hôm sau là mùi bánh chín đã lan tåa åm nång, hòa vào không khí Tết måt cách rån ràng. Trong đåm trông låa nåi bánh chång, đåm trå thång nång đå thå cå mà chúng thích: nång ngô, khoai, sån và đåc biåt là chúng chånh nång cái bánh chång nhånh nå do chính tay mình đåc gói. Bánh nhå thång chín tråc, và khi våa đåc våt ra khåi nåi, khói còn båc nghi ngút, chúng đã råt thích thú đåc thång thå c sån phåm cåa chính mình... Cái cåm giác sung sång đó thåt så đáng nhå, và có lå ai đã tång đåc qua cái thåi khåc tuåi thå y chåc chån så không thå nào quên đåc.

Nhiåm vå trông nåi bánh chång cũng không phåi đån giån, nåu ngå quên måt mà không chåt låi cåi là có thå så làm hång nåi bánh. Mùa đång, nhång ngày cuåi năm thång lånh, nên dù có phåi thå c cå đåm vì nåi bánh chång thì ai đåc giao nhiåm vå này cũng råt thích thú.

Khi bánh chín, ngåi lån trong gia đånh så våt ra đå trên cái måt, xåp ngay ngån cho ráo nåc, và dùng khăn lau thåt såch nhång cån båt bám trên lá. Có gia đånh cån thån còn dùng lá rong sång gói låi ra bên ngoài cho đåp và buåc låi bång måt thå låt giang màu đå nhìn råt tåm cúng và mang đåm không khí ngày Tết dân tåc, trang trång và đåy đå. Nhång chiåc bánh sau khi luåc xong, không ai đåc phép ăn tråc khi đå lên bàn thåt tiån, måi các cå vå hång tråc, sau đó måi là con cháu.

Còn nåa, khi chuån bå lå đån nhà trång hå, hay lå ông bà, lå quå nåi, quå ngoåi cũng không thå thiåu bánh chång dù quà lå có to đån måy đå chång nåa. Đó là tåc lå, và cũng là nét văn hóa bao đåi nay cåa ngåi Việt.

Ngày Tết đång cån kå và đåu đó ngoài chå đã nghe xån xao mùa lá rong vå, nhång bà nhång må đi chå đã båt đåu đå tâm đån viåc chuån bå gåo, đåu, lá cho viåc gói bánh chång ngày Tết. Nhång så xån xao, háo håc åy có lå chå còn å nhång chå quå mà thôi. å phå, nåp sång công nghiåp khiån cho nhång ngåi bån rån không có thói quen gói bánh chång Tết mà så đi mua bánh làm sån. Cũng đåy đå tåm tåt, nhång Tết đã kém thú vå đi råt nhiåu, và không khí Tết cå truyån cũng đång måt đån đå phå thå. Trå con å phå đôi khi cũng thiåt thåi, rång không biåt đån khi nào måi đåc biåt đån måt đåu vô cùng thú vå liên quan đån Tết cå truyån, đó là nhång câu chuyån xung quanh nåi bánh chång ngày Tết.